

Latviešu valodas
aģentūra

1. nodaļa

SARUNAS, SARUNAS ...

1. UZDEVUMS

Iesaisti katru vārdu teikumā tā, lai var uztvert šī vārda nozīmi! Ja šaubies par kāda vārda nozīmi, meklē informāciju vārdnīcā!

Saruna

Noruna

Paruna

Pierunāt

Pārrunāt

Aprunāt

Runīgs

2. UZDEVUMS

Raksti teikumus ar dotajām
sintaktiskajām konstrukcijām!

ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem

ar vienlīdzīgiem teikuma locekļiem un vispārinošo vārdu

ar savrupinājumu

ar uzrunu

ar tiešo runu

3. UZDEVUMS

Lasi! Raksti tabulā izceltos dažādu vārdšķiru piemērus!

Nu, sveiki, draugs!

Patiesībā gan **mēs** nekādi **draugi neesam**, bet, ja reiz uzticu cilvēkam šo draisko stāstu, tad kļūstu tam tuvs kā piepe kokam. Un **nedusmojies, ka** rakstu *tu* ar mazo burtu. Vienkārši *tu* ar lielo burtu ir aizņemts.

Vispirms **iepazīsimies!** Pāris **vārdu** par tevi, un **pēc** tam – **par** mani.

Tu esi ļoti sarežģīta būtne, kā jau **daždien** dzīvs organisms. Turklāt atšķirībā **no** lopiņiem **Dievs** tev dāvājis **brīvu** gribu un **nemirstīgu** dvēseli. Teiksim tā: **tu** neesi **nekāds** matērijas gabals, **bet** gan garīga būtne.

(Pēc Vlada Felsberga)

Lietvārds	
Darbības vārds	
Īpašības vārds	
Apstākļa vārds	
Vietniekvārds	
Saiklis	
Prievārds	
Partikula	

4. UZDEVUMS

Raksti līdzskani!

Ē t, dusmī s, sarū tināt, piebil dams, neis s, i skatīties, ie šā, pie desmit, i sapņot,
 kai mīgs, pārgalvī s, a dāvināt, i tēloties, sapos s, ai skart, i diena, au šup, je kāds, va ,
 ju t, lau t, ne t.

5. UZDEVUMS

Ieraksti atbilstošās sakāmvārda daļas numuru!

1. Suns spalvu met,

2. Cilvēks niknāks nekā

3. Kādu to cilvēku tik

4. Kas tas cilvēks ir: te viņš ir,

5. Cik dažādas tās galvas, tik dažādas

6. Kāds šūpulī, tāds

7. Labs cilvēks tālu

8. Cilvēks var atmest ieradumu, bet

9. Pasaules bīstamākie zvēri ir

arī kapā.

tās domas.

bet tikumu – ne.

zvērs.

ne īpašības.

te viņa nav.

cilvēki.

pasaulē nav!

jāmeklē.

6. UZDEVUMS

Lasi! Izvēlies pareizo variantu!

Jauki būtu **paskatīties** / **izskatīties** / **noskatīties** uz sevi spogulī un ikreiz teikt: hei, man patīk, kā es **izskatos** / **paskatos** / **noskatos**! Diemžēl dzīvē tā nenotiek – ne vienmēr...

Kā zināms, miesa un gars veido **nošķiramu** / **izšķiramu** / **nešķiramu** vienību un ir viens no otra atkarīgi. Tāpēc cilvēka **noskats** / **izskats** / **paskats** nav galvenais. Visapkārt mums ir gan pievilcīgi, gan mazāk pievilcīgi, gan patīkami, gan mazāk patīkami, bet gandrīz vienmēr tomēr jauki cilvēki, kas vienmēr **saļaujas** / **izļaujas** / **paļaujas** uz saviem spēkiem, zina savus mērķus. Un katrs no mums parasti **pierod** / **atrod** / **sadod** tieši tos cilvēkus, kuri mums ir vislabākie, visskaistākie, visveiksmīgākie.

7. UZDEVUMS

Lasi! Raksti atbilstošos darbības vārdus vienkāršās pagātnes formā!

Stāsta galvenā varone ir saņēmusi negatīvu vērtējumu. Iepriekš viņa ir mēģinājusi izāzēt skolotāju, uzlikdama smieklīgas, tumšas brilles.

gribēties, skaitīt, justies, iemest, nolaisties, aizturēt, ievilkt, gribēties, noraut

Man rokās. raudāt. Bet es tikai dziļi elpu un
 . Riebeklis. Atriebeklis. Es domās ātri visādus nejaukus vārdu. Te no
 dusmām gluži bezspēcīga, te sašutumā kliegt. Bet galu galā tikai
 paslepus no acīm tās sasodītās brilles un pavērtajā somā.

8. UZDEVUMS

Raksti atbilstošos piemērus!

dzīvot, lēkt, smaidīt, draudzēties, sarakstīt, stāstīt, svinēt, naidoties, uzzināt, rasties, netraucēt, piezvanīt, sākties, analizēt, segt

1. konjugācija	
2. konjugācija	
3. konjugācija	

9. UZDEVUMS

Veido un raksti atbilstošās vārdu formas!

1. nodaļa

darīt, mācīties, rakstīt, nekaitināt, vēlēties, stādīt, pavadīt, domāt, zināt

Persona	Vienkāršā tagadne	Vienkāršā pagātne	Vienkāršā nākotne
es	<i>daru</i>	<i>darīju</i>	<i>darīšu</i>
mēs			
viņš, viņa, viņi, viņas			

10. UZDEVUMS

Raksti, vai pareizi (P) vai nepareizi (N)!

1. nodaļa

1. Vārdā **sapluinīt** ir četras sastāvdaļas.
2. Darbības vārds **sarunāt** ir tiešs un pirmatnīgs.
3. Teikumā **Es vēlētos, lai mani draugi atcerētos, kad man ir dzimšanas diena** ir divi darbības vārdi vēlējuma izteiksmē.
4. Darbības vārds **nelasam** uzrakstīts pareizi.
5. Lietvārdā **puznakts** ir divas kļūdas.
6. Tekstā nav kļūdu.
Bija gandrīz pilnīgs bezvējš. Ieairējis pirmā lielākā fjorda vidū, Erlends ievilka airus laivā un ļāva tai dreifēt. Argus gatavojās makšķerēšanai. Abi atritināja savas makšķeres, Argus samauca uz āķiem ēsmu, un draugi sāka vērot pludiņus.
7. Vārdu savienojumā **apbrīnojami dzied apbrīnojami** ir īpašības vārds.
8. Lietvārds **pasaulīte** ir atvasināta ar priedekli un piedekli.
9. Darbības vārds **istecēt** ir uzrakstīts pareizi.
10. Vārds es teikumā **Es gribu ar tevi parunāt** ir lietvārds.